

"Unga nu och då"

- trender och förändringar under 30 år

skandia:
Idéer för livet
30^{år}

Förord

Hösten 1987 rasade kravallerna i Kungsträdgården i Stockholm och Sverige upplevde på många sätt ett oroligt samhällsklimat. Ur detta väcktes frågan hur ett försäkringsbolag som Skandia kan ta en aktiv roll i samhället för att arbeta förebyggande för barn och unga. Samma höst skapades stiftelsen Idéer för livet som sedan dess har stöttat både forskning och små och stora projekt för att förhindra otrygghet och ohälsa i samhället.

I år fyller Idéer för livet 30 år och i anslutning till det har vi tagit fram en rapport för att kartlägga hur ungas situation har förändrats sedan 1987. Samhället har förändrats i stora delar och detta avspeglas även bland unga. Bland annat kan vi se:

- Den tydligaste förändringen bland unga är att vuxenblivandet senarelagts och att såväl inträdet på arbetsmarknaden, giftermål och familjebildning sker senare i dag än för 30 år sedan. Detta är kanske också tätt sammankopplat med några av de frågor som unga upplever som störst problem i dag, nämligen boendesituationen.
- Etableringen på arbetsmarknaden sker nu vid 29 års ålder jämfört med 21 års ålder 1987.
- En av de största utmaningarna för unga i dag är den utbredda psykiska ohälsan. Sömnsvårigheter, huvudvärk och magont ökar både bland tjejer och killar. Hela 4 av 10 tjejer anger att de har sömnproblem flera gånger i veckan och magont har ökat med nästan fyra gånger på 20 år bland killar. Psykisk ohälsa är ett stort problem i alla åldrar i Sverige och står för hela 45 procent av sjukskrivningarna bland vuxna.
- Unga i dag anser att de har större ansvar över sitt eget liv än tidigare och det anser sig även ha större möjlighet att påverka samhället. Det politiska intresset bland unga har ökat men sker i nya former. Hela 4 av 10 unga anser sig inte kunna placera sina åsikter på en höger/vänsterskala politiskt.

Idéer för livet har under alla år arbetat för att motverka otrygghet och ohälsa och det är också därför vi särskilt stödjer flera forskningsprojekt och ideella projekt för att minska psykisk ohälsa bland unga.

Mycket har förändrats, men en del annat är fortfarande sig likt bland unga, 1987 precis som idag. Trevlig läsning.

ungdoms
barometern

skandia

Om studien

Kort fakta om Ungdomsbarometern 2017

Intervjumetod: Onlineundersökning

Målgrupp: Ungdomar i Sverige mellan 15-24 år

Fältperiod: 7 – 24 oktober 2016

Antal intervjuer: 15 994 st.

Ungdomsbarometern 2017

Ungdomsbarometern har genomförts årligen sedan 1991 i syfte att tillhandahålla en barometer över vad ungdomar mellan 15 och 24 år tycker och tänker i allmänhet och inom vissa specifika områden i synnerhet. Syftet är dels att tillhandahålla en studie på en säkerhetsnivå som vi och våra kunder anser är tillräcklig för att jobba vidare med frågor kring ungdomsmålgruppen utifrån, dels att kunna möjliggöra för flera att ta del av resultat, utan att behöva göra egna studier. Resultaten redovisas dels i rapportform, dels i kundspecifika analyser kring avgränsade områden.

Frågorna i enkäten har tagits fram i samråd med Ungdomsbarometerns kunder, för att å ena sidan beröra generella frågeställningar kring ungdomsmålgruppens beskaffenhet, å andra sidan medge fördjupningar inom specifika områden. Vissa frågeställningar har behållits över tid medan andra har bytts ut för att säkerställa undersökningens aktualitet.

Ungdomsbarometern genomförs nuförtiden som en onlineenkät (anpassad för desktop, surfplatta samt mobil) med ett s.k. kvoturval som urvalsmetod, vilket innebär att vi har utformat urvalet så att det i representativ skala återger hela ungdomspopulationen med avseende på några av dess viktigaste egenskaper. De egenskaper vi använt oss av är kön, ålder och region¹. Eftersom urvalet i huvudsak inte är slumpmässigt skall slutsatser kring populationen dras med viss eftertänksamhet och kvoturvalet är anledningen till att vi inte genomför några signifikanstest. Av samma anledning genomförs heller inte någon bortfallsanalys. Viktning av resultaten har genomförts med hjälp av de tre aktuella urvalsegenskaperna (kön, ålder och region). Enkäten testades kvalitativt i fokusgrupper samt kvantitativt på 200 respondenter innan huvudutskicken.

I denna rapport redovisas även material från äldre omgångar av Ungdomsbarometern vilka genomfördes som pappersenkäter insamlade genom skolor i Sverige.

¹De aktuella regionerna vi använt är de regioner som går under benämningen NUTS2. NUTS är den indelning som används inom EU för statistikredovisning. NUTS2 utgörs i Sverige av följande riksområden: Stockholm, Östra Mellansverige, Sydsverige, Norra Mellansverige, Mellersta Norrland, Övre Norrland, Småland med öarna samt Västsverige.

ungdoms
barometern

skandia:

Innehållsförteckning

Ungdomssverige	Sid 6-11
Boende	Sid 12-16
Tillvaron	Sid 17-24
Studier	Sid 25-29
Samhället	Sid 30-39
Träning/motion	Sid 40-44

Ungdomssverige 1987 – 2017

Ungdomssverige 1987-2017

Ungdomssverige har under den senaste 30-årsperioden förändrats i takt med, men också som katalysator till, samhällets förändringar. Antalet unga (mellan 15 och 24 år) har varierat under tidsperioden från strax över 1 000 000 personer 1999 till över 1 250 000 personer 2010.

Vuxenblivandet tenderar dock att skjutas fram. Det ser vi genom att medelåldern för första barnet likväl som medelålder för första äktenskap skjutits upp tydligt under tidsperioden. Detsamma gäller inträdet på arbetsmarknaden och den allt större andel unga som tänker sig studera. Mer om detta längre fram i rapporten.

ungdoms
barometern

skandia:

Ungdomssverige 1987-2017

Antal 15-24
åringar i Sverige

1987 1 180 000

2016 1 169 791

Antal 0-25 åringar
i storstäder

1987 950 000

2016 1 110 000

Barn i ekonomisk utsatthet

Svensk
bakgrund

Utländsk
bakgrund

1991 11% 29%

2013 5% 29%

De tre år med högst antal 15-24
åringar i Sverige 1987-2017

2010 1 252 631

2009 1 245 995

2011 1 245 249

De tre år med lägst antal 15-24
åringar i Sverige 1987-2017

1999 1 027 062

2000 1 027 302

2001 1 036 695

Källor:

Ungdomssveriges demografi; antalet 15-24 åringar totalt

1987 2016

1 182 381

1 169 791

Tjejer

576 639

562 195

Killar

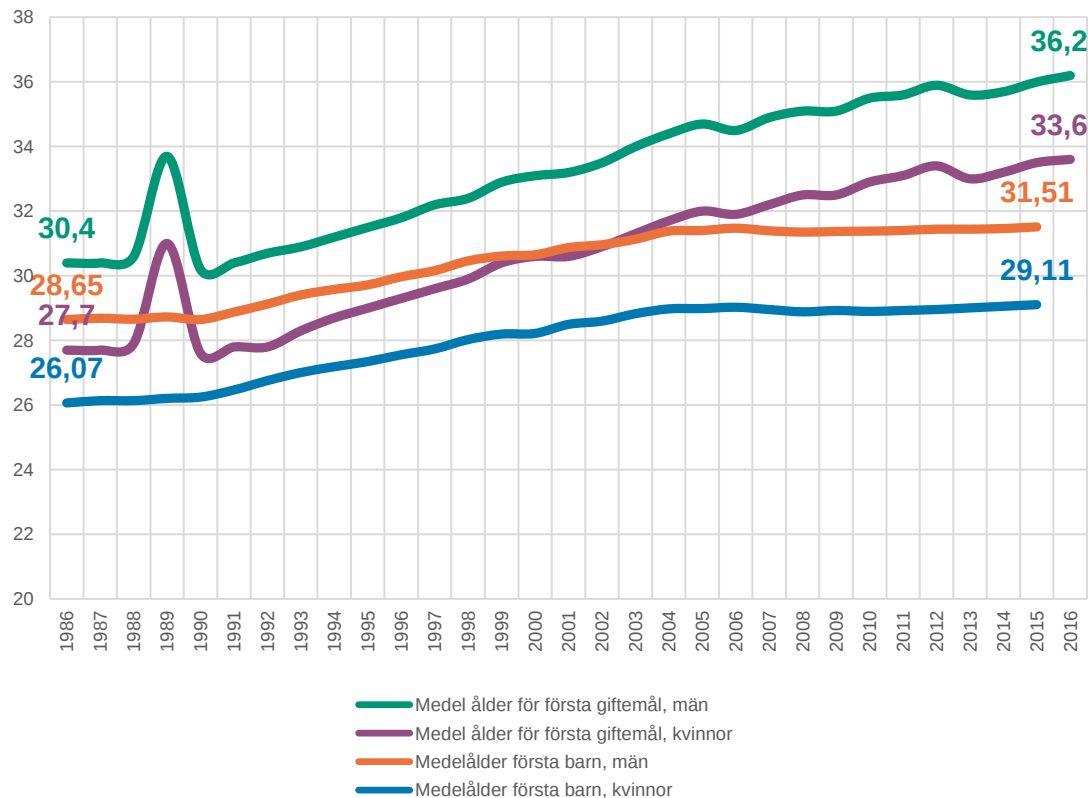
605 742

607 596

Andelen barn som föds i Sverige varierar och låg som högst i 90-talets början på omkring 120 000 födda. Barnafödandet var därefter betydligt lägre under perioden 1995-2005 med 88 000 födda 1999 som bottenår. Detta, tillsammans med migration, medför att antalet ungdomar i Sverige varierar.

Antalet ungdomar, här definierat som personer mellan 15 och 24 år, ligger 2016 något lägre än 1987. På föregående sida kan dock utläsas att antalet unga har varit både betydligt fler och betydligt färre under tidsperioden.

Vuxenblivandet har skjutits fram

Källa:

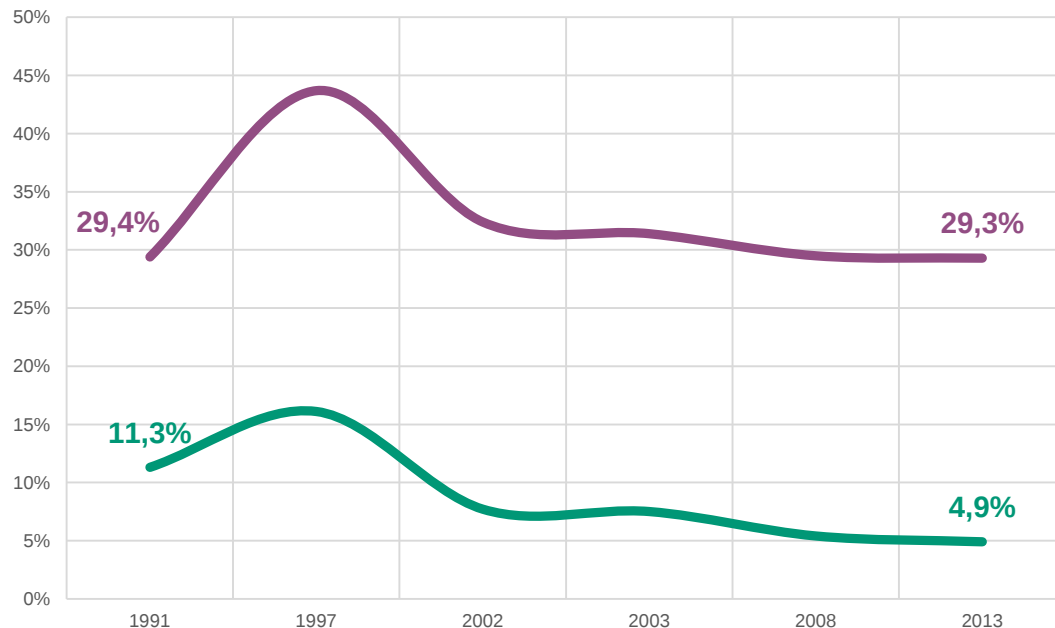
Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Att vuxenblivandet har skjutits fram under den gångna 30-årsperioden går att se på ett antal olika sätt. Det gäller såväl etableringsålder på arbetsmarknaden men syns även när det gäller familjebildning.

Medelåldern för såväl män som kvinnor för att få sitt första barn har stigit från 26 år till 29 år för kvinnor och 28,5 år till 31,5 år för män sedan 1986. Detsamma gäller medelåldern för första giftermål som stigit än mer över tid. Från 30 till 36 år för män och från 27 till 33 för kvinnor.

Den tillfälligt tydligt ökande medelåldern för första äktenskap som inträffade 1989 var ett resultat av lagändringar gällande den så kallade änkepensionen, det vill säga det innebar en fördel att vara gift. Änkepensionen bidrar med ekonomiskt stöd när en anhörig dör och täcker en del av den inkomst mannen bidrog med. Lagändringen, som trädde i kraft 1990, resulterade i en fördubbling av antalet äktenskap 1989 jämfört med föregående år och syns även i statistiken över medelålder för första äktenskap.

Barn i ekonomisk utsatthet 1991-2013

— Barn med svensk bakgrund
— Barn med utländsk bakgrund

Gällande barnfattigdomens utveckling över tid ser vi förändringar dels av andelen barn som lever i ekonomiskt utsatta familjer, dels gällande dessa barns bakgrund.

1991 levde 11,3 procent av barnen med svensk bakgrund i ekonomisk utsatthet och 29,4 procent av barnen med utländsk bakgrund. 2013 har andelen barn med svensk bakgrund som lever i ekonomiskt utsatta familjer sjunkit till 4,9 procent, medan det för barn med utländsk bakgrund är på i princip samma nivå som 1991, 29,3 procent.

Källa:

Boende

33

Boende toppar som samhällsfråga

Unga idag upplever det som allt svårare att skaffa boende. Mer än varannan ung idag, 52 procent oroar sig för att "överhuvudtaget kunna komma in på bostadsmarknaden". Hela 78 procent anser att köpa en bostad alltid är en bra investering och 70 procent instämmer i påståendet "bostadssituationen i Sverige är helt orimlig".

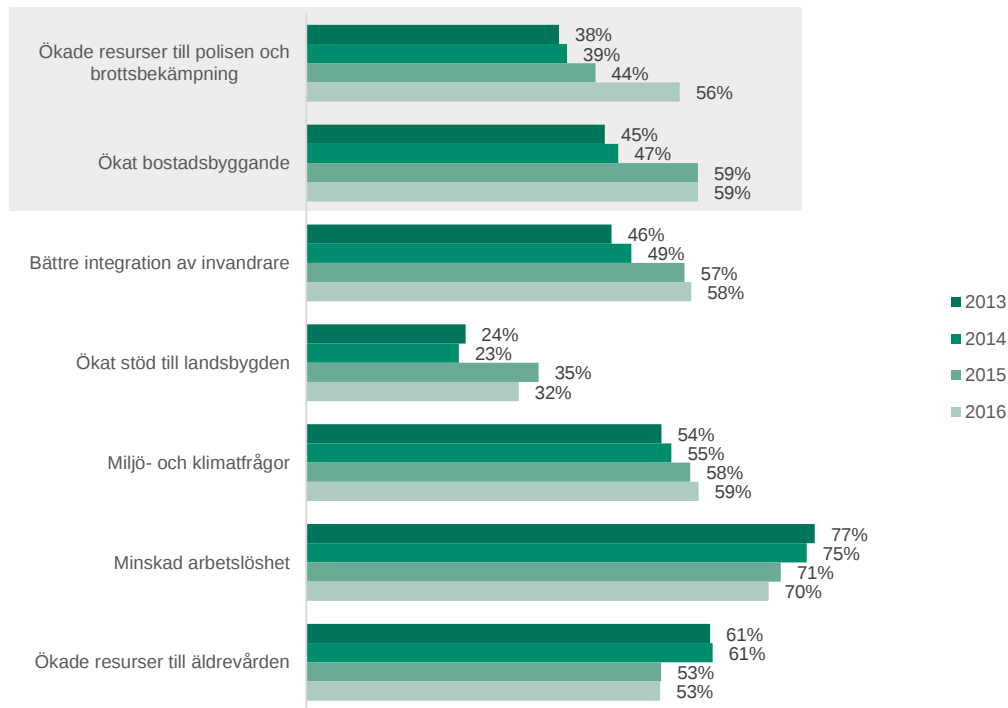
Boendefrågan är central för unga och det får genomslag i synen på bostadsbyggande. Även satsningar på polis och brottsbekämpning har seglat upp som en viktig fråga för unga de senaste åren. Över hälften av de tillfrågade, 56 procent, tycker att ökade resurser till polis och brottsbekämpning är "mycket viktigt" jämfört med 38 procent bara tre år tidigare.

Viktigaste samhällsfrågorna för unga

Fråga: "Hur viktiga känns följande samhällsfrågor för dig? "Mycket viktig"

Källa: Ungdomsbarometern 16

15-24-åriga respondenter

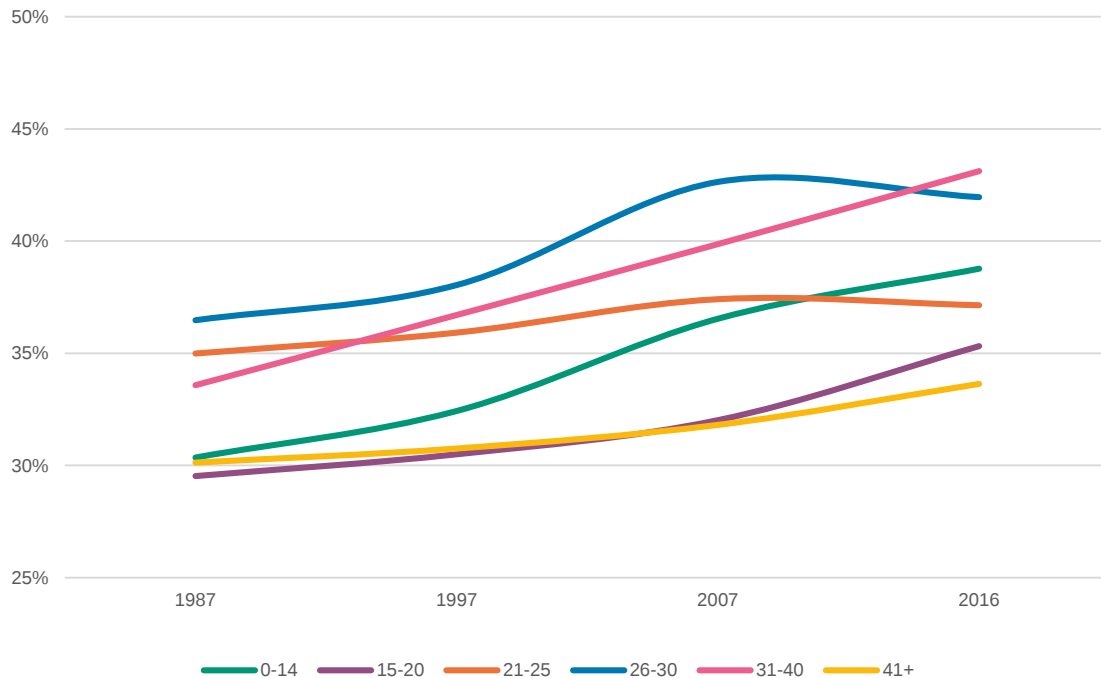
Ökat mest över tid:

- **Ökade resurser till polisen och brottsbekämpning**
- **Ökat bostadsbyggande**

Ökat bostadsbyggande ses som en mycket viktig samhällsfråga av allt större andelar av ungdomssverige. 2013 ansåg 45 procent av 15-24 åringarna att frågan var en mycket viktig samhällsfråga. Denna andel har stigit till 59 procent 2016 vilket måste ses som en tydlig ökning. Denna attitydförändring har självklart inte uppstått i ett vakuum utan påverkas sannolikt av såväl media som den politiska debatten likväl som egna uppfattningar och erfarenheter.

Källa:

Andelen personer mellan 21 och 30 i storstäder sjunker

Källa:

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Konsekvensen av bostadsmarkandets förändring syns på hur befolkningssammansättningen i Sveriges storstäder utvecklats över tid. I takt med urbaniseringen har storstädernas andel av befolkningen ökat. De senaste tio åren har dock andelen av ålderskategorin 20 och 30 år sjunkit i storstäderna. Visserligen är minskningen svag men givet utvecklingen bland övriga åldersgrupper ändå mycket intressant.

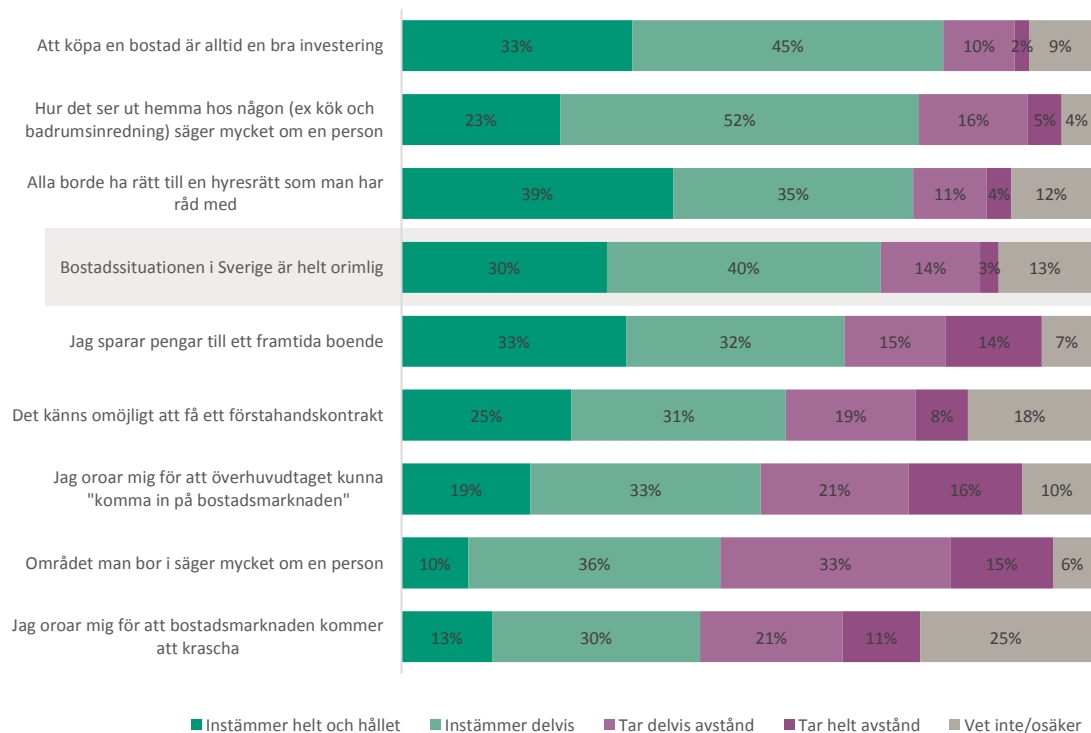
Sannolikt är utvecklingen en konsekvens av en bostadsmarknad som blivit allt svårare att ta sig in på för personer som inte är fullt etablerade på arbetsmarknaden.

Dyster syn på bostadsmarknaden

Fråga: "Var vänlig ta ställning till följande påståenden..."

Källa: Ungdomsbarometern 16

15-24-åriga respondenter

Boendefrågor engagerar och frustrerar unga. Mer än varannan ung idag, 52 procent oroar sig för att "överhuvudtaget kunna komma in på bostadsmarknaden" och 78 procent anser att köpa en bostad alltid är en bra investering.

Hela 74 procent instämmer helt eller delvis i att "alla borde ha rätt till en hyresrätt man har råd med" och 56 procent att "det känns omöjligt att få ett förstahandskontrakt".

Till och med det mycket tillspetsade påstående "bostadssituationen i Sverige är helt orimlig" instämmer 70 procent helt eller delvis i.

Bostadsfrågan har seglat upp som en av de största politiska frågorna i Sverige just nu och den är sannolikt speciellt viktig för den unga delen av befolkningen.

Tillvaron

Tillvaron

Bilden av ungas tillvaro är tudelad; å ena sidan ser unga något mer positivt på tillvaron idag jämfört med 1994, å andra sidan finns det starka skäl att oroa sig över ungas psykiska och fysiska hälsa. Vad gäller synen på den egna tillvaron anser allt färre unga idag att de har för stort ansvar för sin egen framtid jämfört med 20 år sedan. Vi ser alltså ett ökat individuellt ansvar för sitt eget liv. Unga anser att livet är mer tryggt, meningsfullt och hoppfullt 2016 än 1994. Utvecklingen får delvis bedömas vara överraskande givet den allmänna debatten om ungdomssverige. Sett ur ett kortare perspektiv har dock utvecklingen vänt till det negativa; unga var betydligt mer positiva till sin tillvaro 2009 jämfört med 2015.

Parallellt med en mer positiv inställning till den egna tillvaron anger betydligt högre andelar unga att de har olika typer av psykiska och fysiska problem. Exempelvis angav 2013/14 nästan fyra av tio tjejer att de har sömnproblem flera gånger i veckan, vilket innebär nästan en fördubbling på tjugo år. På så gott som alla undersökta frågor anger unga att de har mer återkommande problem 2013/14 än tjugo år tidigare och det gäller såväl killar som tjejer, även om skillnaden är mer påtaglig för den senare gruppen.

”Som ung idag har man alldeles för mycket ansvar för sin egen framtid”

Fråga: ”Nedan följer ett antal påståenden som vi ber dig att ta ställning till...”

Hur upplever unga sin tillvaro? När gymnasieelever tar ställning till påståendet ”som ung idag har man alldeles för mycket ansvar för sin egen framtid” har andelen som instämmer helt sjunkit med hälften de senaste 10 åren.

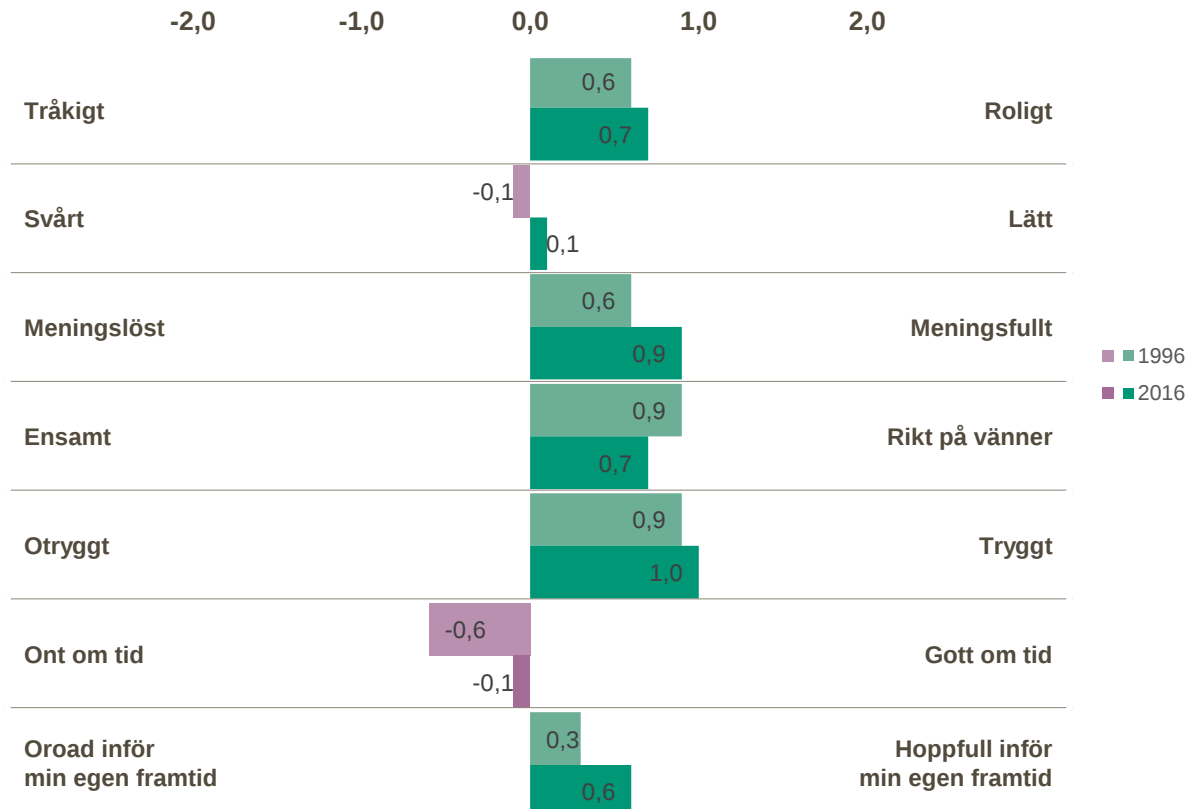
Andelarna helt eller delvis tillsammans ser ut att ha stabiliserats på lägre nivåer än vid den tidigaste mätpunkten, 2004.

Andelarna som helt eller delvis tar avstånd till påståendet att de har för mycket ansvar för sin egen framtid är hela 50 procent.

Det är svårt att säkert avgöra varför unga blivit mer öppna för det egna ansvaret men en förklaring kan sannolikt hittas i individualiseringstrenden. Unga ser sig i allt större utsträckning som sin egen lyckas smeder.

Hur upplever du livet just nu?

Fråga: "Hur upplever du livet just nu?" | Skala: [-2, -1, 0, +1, +2] | Nedan redovisas medelvärden

Vid undersökande av hur unga upplever sina liv och sin tillvaro kan vi jämföra svar med svar 20 år tillbaka i tiden. Vi jämför medelvärden på en femgradig skala – från minus 2 till plus 2.

Till vänster syns tydligt att unga har blivit mer positiva överlag till hur deras liv ser ut. Respondenterna anger att livet är roligare, mindre svårt och mer meningsfullt än för 20 år sedan. Unga anger också i högre grad att de i större utsträckning har gott om tid och att de är mer hoppfulla inför sin egen framtid.

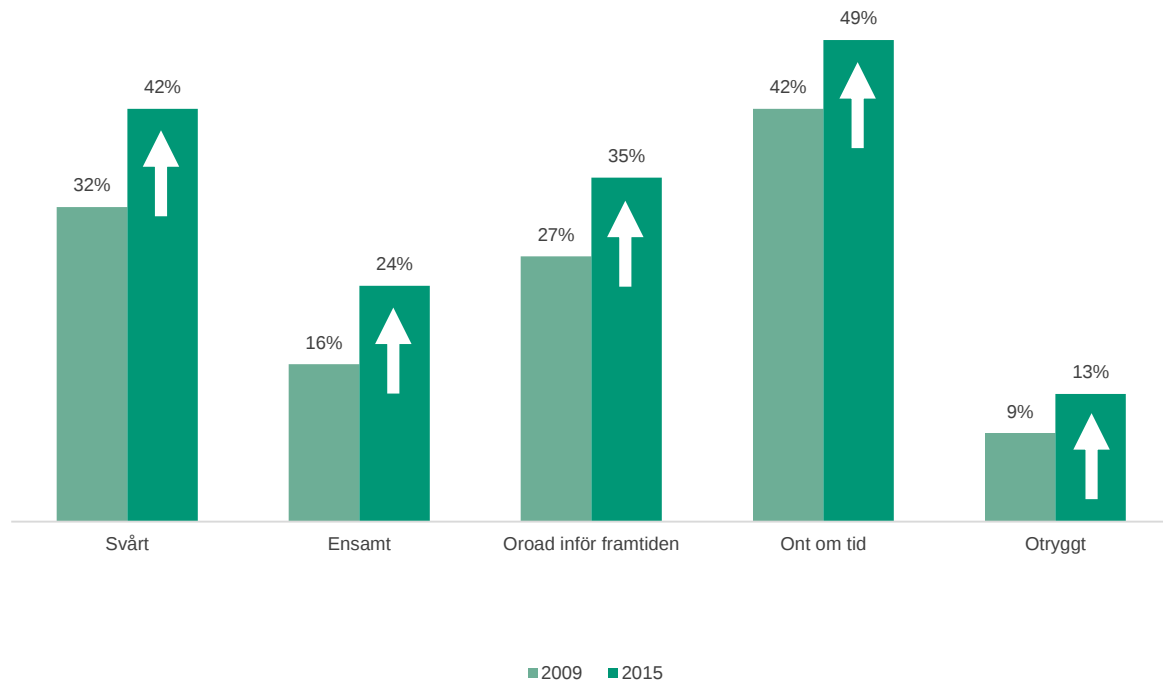
Det ska dock konstateras att förändringarna är små och att de inte kan anses ligga särskilt högt på svarsskalan.

Vi ser ingen förändring i trygghet över tid och unga anger att livet (trots inträde av sociala medier och liknande) är mindre rikt på vänner idag än för tjugio år sedan.

Svarsmönstret är kanske något överraskande givet den allmänna bilden av hur ungas liv utvecklats. Det kan dock vara så att den mediala bilden inte helt överensstämmer med ungas egna upplevelser.

Poängterat ska dock att de senaste åren har utvecklingen vänt åt det negativa. Unga var betydligt mer positiva till hur deras liv var 2009 jämfört med 2015.

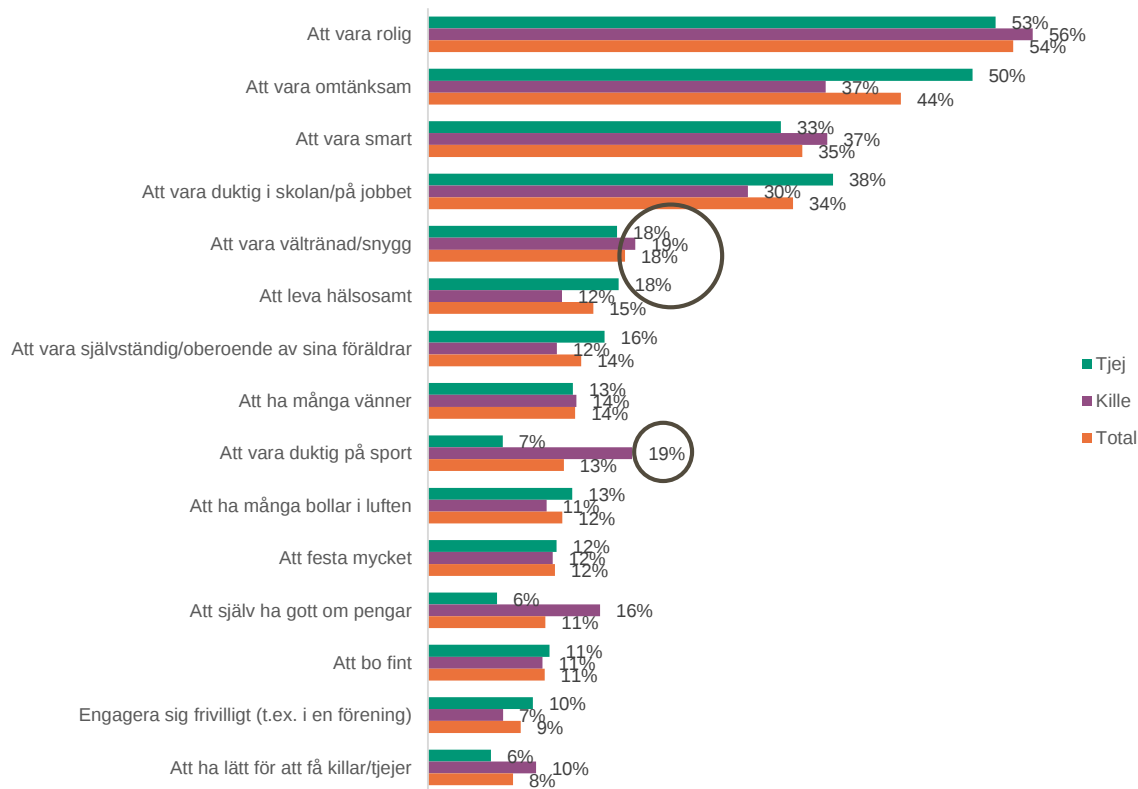
Livet just nu: tidsjämförelse fem år bakåt

Den senaste femårsperioden har siffrorna vänt nedåt och unga ser mer dystert på ett antal olika faktorer. Unga som anser att livet är "svårt", "ensamt" och "otryggt" har ökat. Det är också större andel som är oroade inför framtiden och anser sig ha ont om tid. Detta påverkar sannolikt i sin tur olika hälsotillstånd som sömnproblem, huvudvärk och magont som vi tar upp längre fram.

Status i umgängeskretsen

Fråga: "Vad av följande är status bland dig och dina vänner?"

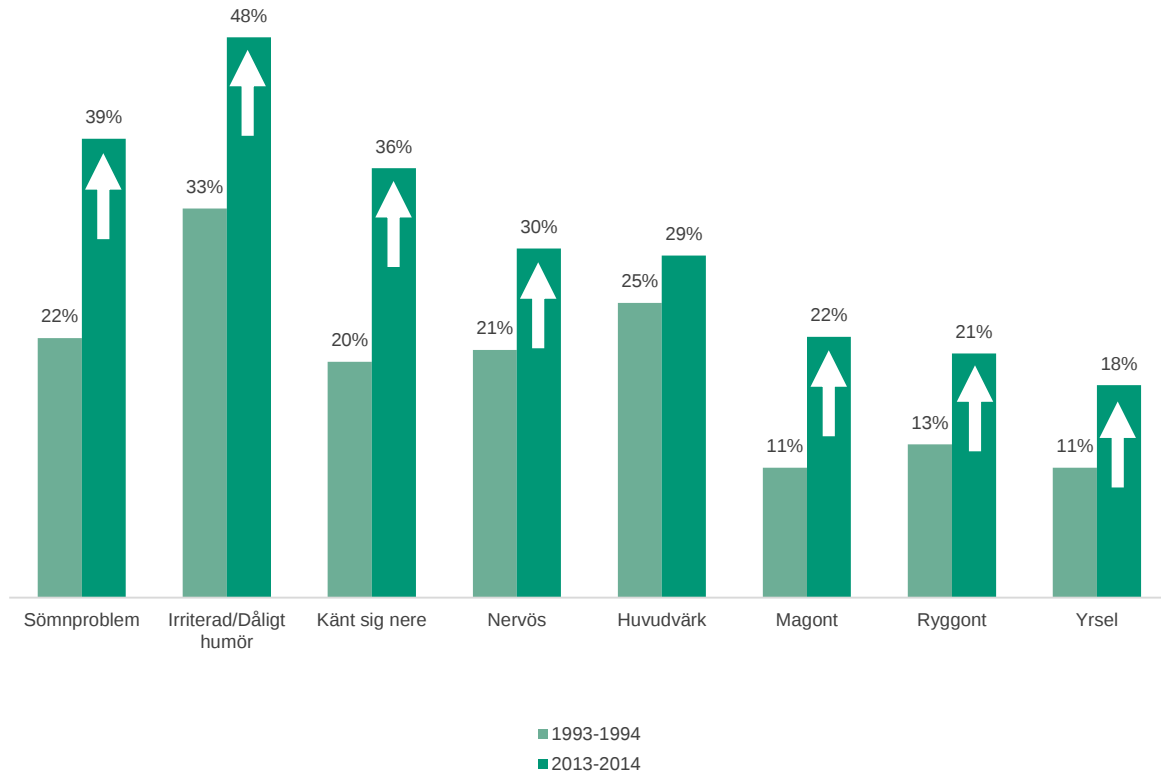

Social status påverkas av en mängd faktorer. Vanligtvis anses social status spegla det som samhället uppfattar som önskvärt.

Som svar på vad som uppfattas som status bland ungdomar anges "att vara rolig", "att vara omtänksam", "att vara smart" och "att vara duktig i skolan/på jobbet" i störst utsträckning.

Vi kan se betydande skillnader mellan tjejer och killars inställning till frågan där killar i betydligt större utsträckning anger svarsalternativen "att vara duktig på sport" och "att själv ha gott om pengar" och tjejer anger "att vara omtänksam" samt "att leva hälsosamt" i högre grad än killar.

Tjejer: Andel som flera gånger i veckan

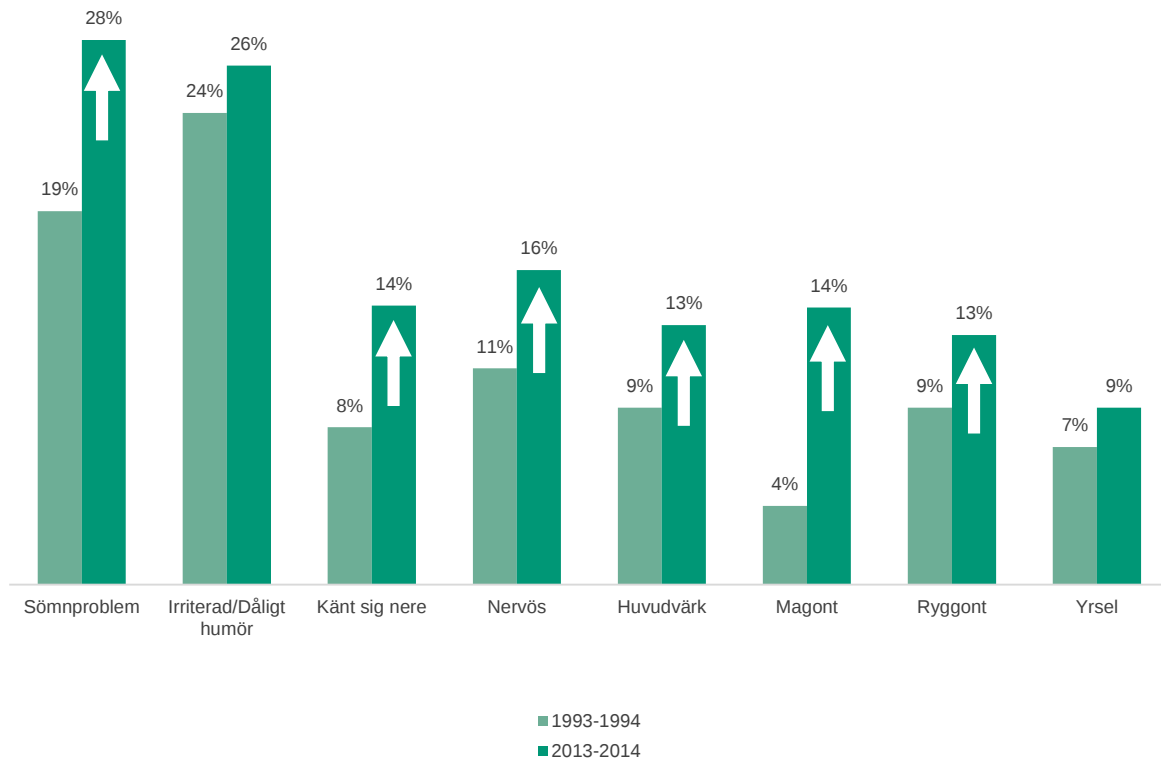

Psykisk ohälsa är ett växande samhällsproblem, både hos unga och i resten av befolkningen. Stress, ångest, oro och depression står för en allt större del av sjukskrivningarna i Sverige och problemen börjar tidigt.

Vid undersökning av data från folkhälsomyndigheten gällande ungas mående kan kraftiga försämringer konstateras mellan 1993-1994 och 2013-2014.

Andelen tjejer som anger att de flera gånger i veckan haft sömnproblem har ökat från 22 till 39 procent och andelen som "känt sig nere" från 20 till 36 procent. Nästan hälften, 48 procent anger att de den senaste veckan varit "irriterad/på dåligt humör" vilket är en ökning från en tredjedel, 33 procent.

Killar: Andel som flera gånger i veckan

Även gällande killars mående ser vi tydliga förändringar till det negativa även om skillnaderna börjar från en lägre nivå och inte ökat lika dramatiskt som för tjejer.

Problem med sömn, nervositet och huvudvärk har ökat de senaste 20 åren.

Mest markant är den fyrfaldiga ökningen av andelen som anger att de flera gånger i veckan haft magont.

Studier

Studier

Sverige har länge haft en stark studienorm och andelen gymnasieungdomar som tror att de kommer att studera vidare har ökat ytterligare de senaste tio åren. Högre studier är viktigt i en alltmer utpräglad kunskapsekonomi som Sverige, men leder samtidigt till ett allt senare inträde på arbetsmarknaden. Att etableringsåldern på arbetsmarknaden höjts från 21 år 1990 till 29 år 2017 spelar stor roll för både individen och för resten samhället.

Den demografiska utvecklingen i Sverige, som bland annat innebär att vi lever allt längre, ställer högre krav på att människor också jobbar längre. Ett senare inträde på arbetsmarknaden leder till senare skattebetalningar och senare intjänande av exempelvis pensionsrätter. Det innebär också att människor kommer att behöva stanna kvar på arbetsmarknaden längre.

*Etableringsålder är ett mått som används av SCB för att ange vid vilken ålder som minst 75 procent av en årskull arbetar i någon utsträckning.

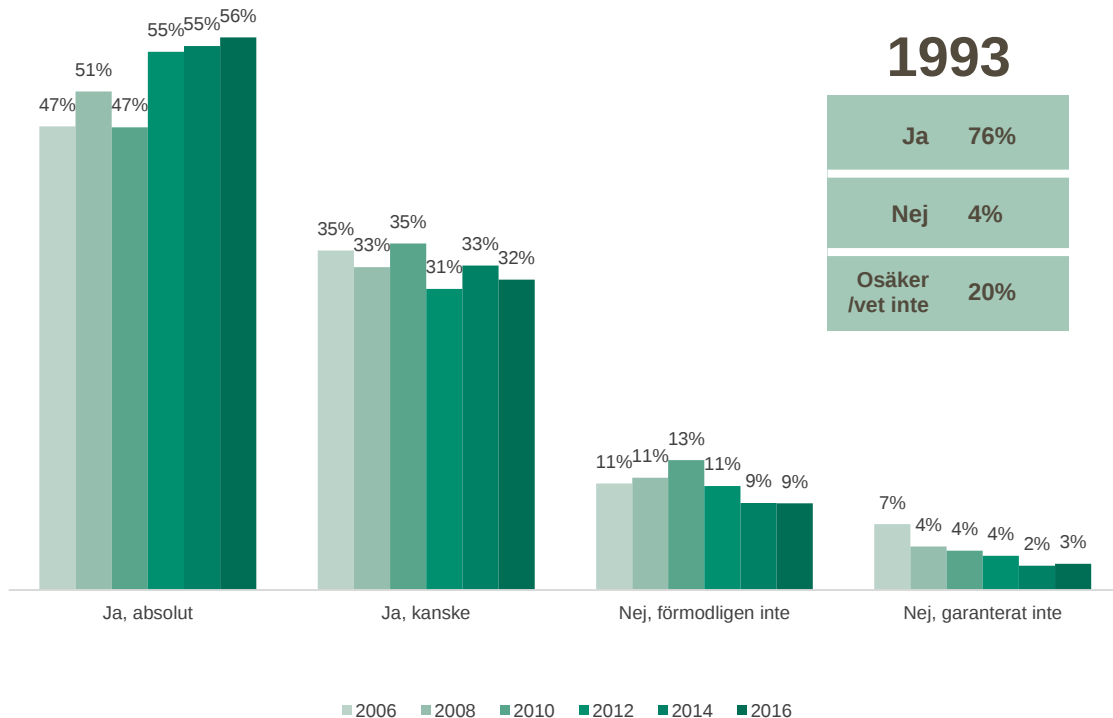

ungdoms
barometern

skandia :

Studera vidare efter gymnasiet?

Fråga: 1993 – "Tror du att du kommer studera vidare någon gång efter gymnasiet?" och 2006-2016 – "Tror/trodde du att du kommer studera vidare inom tre år efter gymnasiet?"

Det har länge funnits en stark studienorm i Sverige och den ser ut att ha stärkts ytterligare de senaste tio åren. En stor andel av ungdomarna i Sverige anger att de absolut eller kanske tror att de kommer studera vidare.

Jämförelsen med hur det såg ut för drygt 20 år sedan, 1993, är något haltande då svarsskalan var annorlunda och frågan formulerad obestämd i tid, dvs. "studera vidare någon gång" jämfört med "studera vidare inom tre år efter studenten" (som frågan ställts sedan 2006). Icke desto mindre är det tydligt att andelarna som idag anger alternativen "ja, absolut" eller "ja, kanske" är högre än andelen som angav "ja" 1993 (88 procent jämfört med 76 procent år 1993).

Intresse för att studera vidare

Fråga: "Hur stort är ditt intresse för dessa ämnen/aktiviteter?"

Skala: [1 helt ointresserad, 2, 3 varken eller, 4, 5 mycket intresserad]

Nedan redovisas medelvärden

Filter: gymnasieelever

Vid jämförelse av hur unga tagit ställning till hur stort intresse de har för att "studera vidare" över tid kan vi konstatera att mönstret från tidigare sida fortfarande stämmer. Medelvärdet har stigit mellan 1994 och 2016 om än relativt svagt.

Frågan är om det ökade studieintresset är genuint eller ett svar, låt oss kalla det en strategi, för att hantera en svårare arbetsmarknad och Sveriges utveckling mot en alltmer utpräglad kunskapsnation?

Etableringsålder

1990 21 år

2017 29 år

Källa:

Etableringsålder är ett mått som används av Statistiska Centralbyrån (SCB) för att ange vid vilken ålder som minst 75 procent av en årskull arbetar i någon utsträckning. Måttet är därmed inte särskilt offensivt då det kan räcka med en timme per vecka för att klassificeras som arbetande.

Etableringsåldern har stigit betydligt i Sverige över tid. Den äldsta tillgängliga mätpunkten är från 1990, då etableringsåldern var 21 år. Den senaste är från 2017 då etableringsåldern stigit till 29 år. Detta spelar stor roll både för individen och för samhället. En senare etableringsålder innebär senare skattebetalningar och senare intjänande av exempelvis pensionsrätter. Båda dessa aspekter är av stor vikt i ett läge där vi lever allt längre och där välfärdssystemen därmed är i behov av allt större resurser.

Det finns flera förklaringar till förändringen. En av dessa är att unga i högre utsträckning studerar vidare idag jämfört med tidigare och därmed skjuter på inträdet i arbetslivet. Det är i sin tur oftast positivt för framtida skattebetalningar och utifrån att Sverige i allt större utsträckning är en kunskapsnation.

Det är också vanligare bland unga idag att resa och arbeta utomlands. Förändringen kan dock inte enbart förklaras av detta utan påverkas givetvis också av en förändrad arbetsmarknad.

Konsekvensen för ungdomar i Sverige är ett uppskjutet vuxenblivande.

Samhället

Samhället

I takt med en ökande individualisering tror gymnasieungdomar inte bara att de har stora möjligheter att förändra sitt eget liv – de anser också att de har möjlighet att påverka samhället i betydligt större utsträckning än tidigare. Intresse för politik och samhällsutveckling har ökat betydligt. År 1993 angav 30 procent av gymnasieungdomarna att de var intresserade av "inrikes/utrikespolitik/samhällsfrågor". År 2016 är motsvarande siffra 39 procent. Valdeltagandet har också stigit i den yngsta väljargruppen sett över de senaste riksdagsvalen, från 69,9 procent 2002 till 81,3 procent 2014.

Samtidigt som vi ser ett ökat intresse för politik och samhällsengagemang så ser vi hur ungas politiska identifikation försvagats. Nästan fyra av tio angav 2014 "vet inte/passar inte på skalan" när de tillfrågades om var de står politiskt.

Ungas samhällsengagemang växer, men i nya former. Religiösa organisationer, politiska ungdomsförbund och friluftorganisationer har tappat hundratusentals unga medlemmar mellan 1994 och 2014. Ungas engagemang växer i stället inom hobbyorganisationer och elev- och studentorganisationer men också utanför det traditionella föreningslivet.

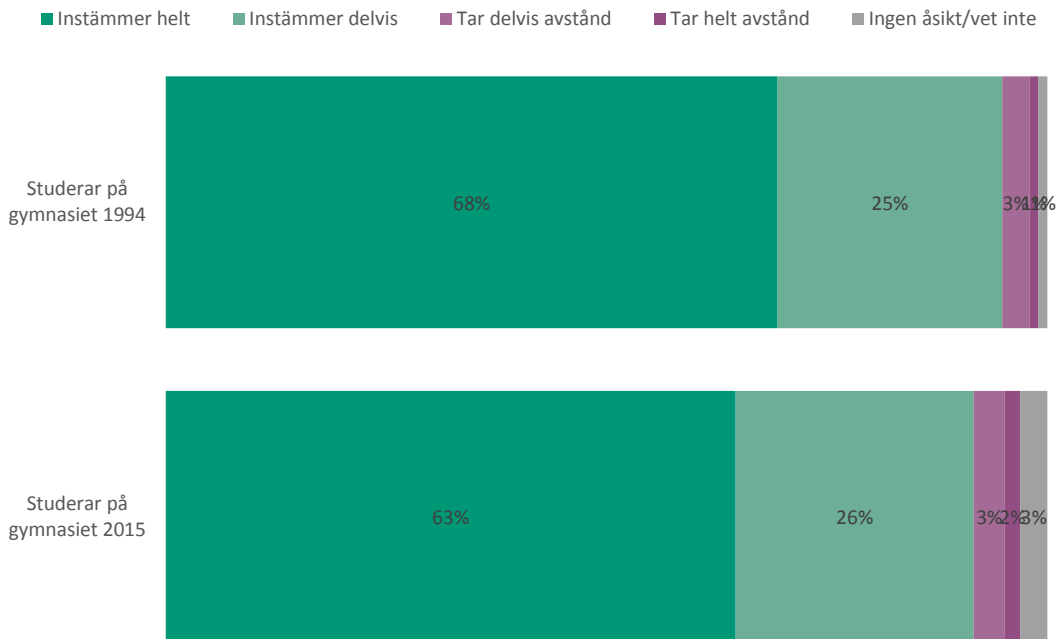

ungdoms
barometern

skandia:

"Totalt sett är Sverige ett bra land att leva i"

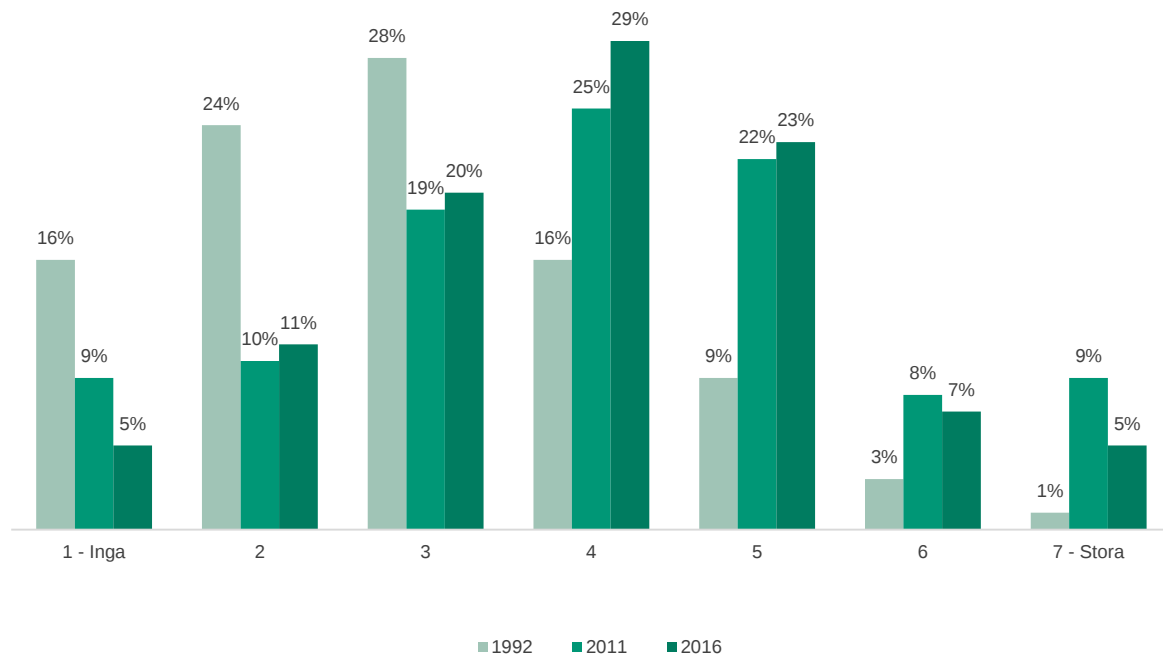
Fråga: "Nedan följer ett antal påståenden som vi ber dig att ta ställning till..."

Hur har synen på Sverige förändrats de senaste 20 åren? Till att börja med kan konstateras att gymnasieelever såväl 1994 som 2015 angett att Sverige är ett bra land att leva i.

Andelen som anger att de instämmer helt i påståendet "totalt sett är Sverige ett bra land att leva i" minskar från 68 procent 1994 till 63 procent år 2015. Fler är dock osäkra på svaret nu jämfört med för 20 år sedan. Totalt är det 89 procent som instämde helt eller delvis i att Sverige totalt sett är ett bra land att leva i. Motsvarande siffra 1994 var 93 procent.

Vad anser du om dina möjligheter att påverka samhället i allmänhet?

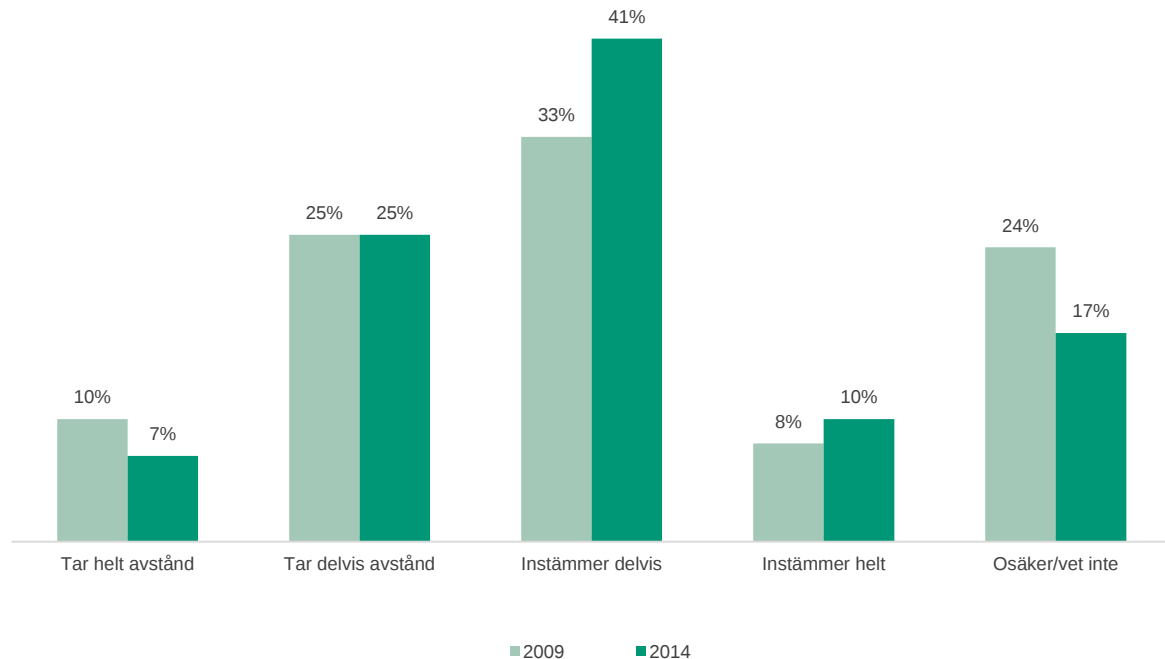
I takt med en ökande individualisering, globalisering och digitalisering anser gymnasieungdomar inte bara att de har stora möjligheter att förändra sitt eget liv – de anser också att de har möjlighet att påverka samhället i betydligt större utsträckning än tidigare.

Ökningen över tid är mycket tydlig. Idag är det möjligt, om än avlägset, för vilken 17-åring som helst att med rätt innehåll nå en miljonpublik genom såväl Instagram som Youtube och Facebook. 1992 var detta knappast ens en dröm för andra än 17-åringar med skivkontrakt.

Världen har blivit både större och mindre på en gång. Det går att ta del av nyheter och kontakta människor från hela världen genom en eller ett par appar i din mobil. Samtidigt är flödet och bruset större än någonsin. Unga verkar dock uppfatta samtidigt som att möjligheten att påverka samhället har ökat väsentligt.

”Min generation kommer få det bättre än tidigare generationer”

Fråga: ”Nedan följer ett antal påståenden som vi ber dig att ta ställning till...”

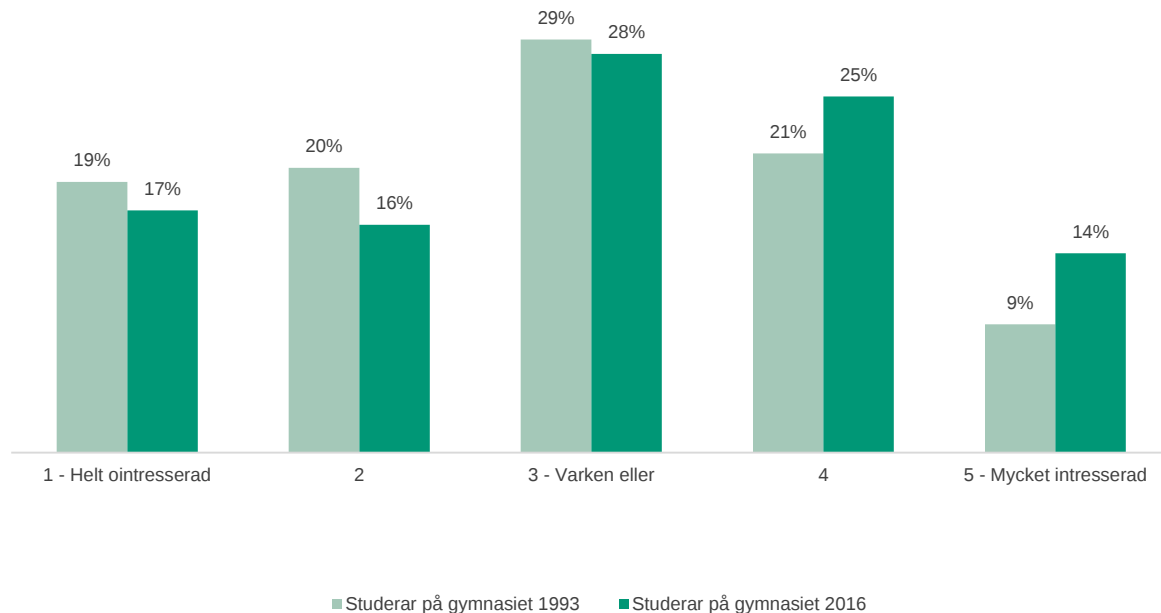

Påståendet ”Min generation kommer få det bättre än tidigare generationer” undersöktes såväl 2009 som 2014. Sett över fem år går det att skönja en tydlig förändring utifrån att fler har bildat sig en uppfattning om svaret på frågan. Andelen osäkra respondenter sjönk från 24 till 17 procent.

I övrigt måste ungdomar (15-24 år) anses blivit mer positiva till sin generations framtid; andelen som instämmer helt eller delvis i påståendet har ökat från 41 till 51 procent.

”Inrikes-/utrikespolitik/samhällsutveckling”

Fråga: ”Hur stort är ditt intresse för dessa ämnen/aktiviteter?” | Skala: [1 helt ointresserad, 2, 3 varken eller, 4, 5 mycket intresserad]

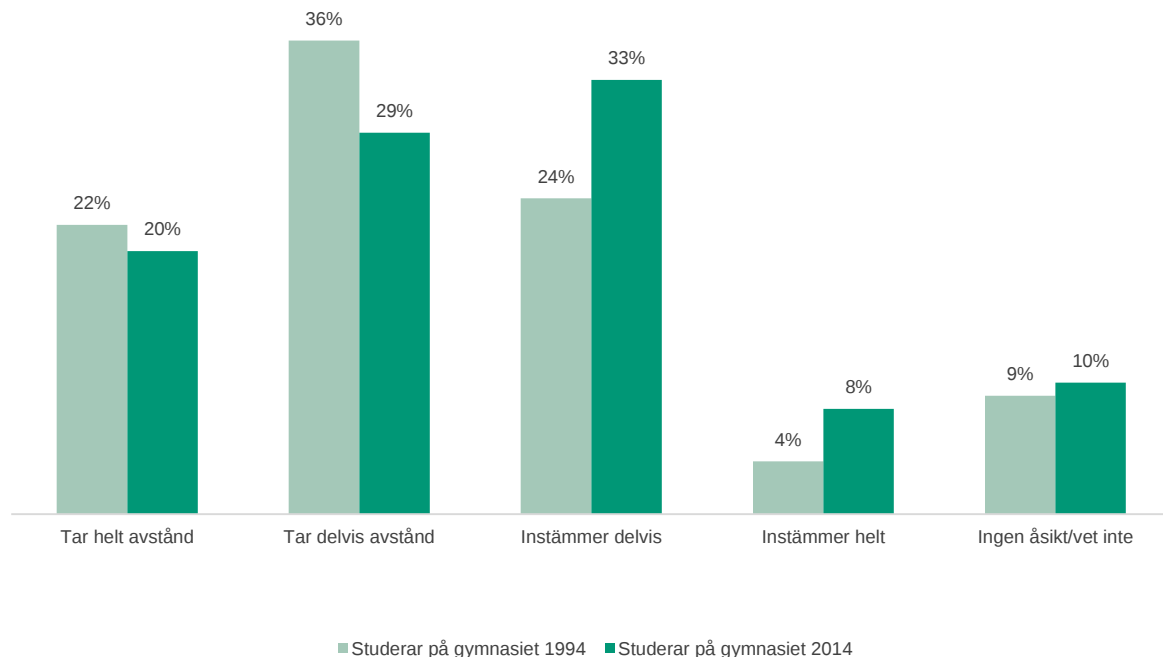

Dagens ungdomsgeneration utmärker sig på flera plan genom ett stort samhällsengagemang. Ett sätt att illustrera detta är genom att undersöka ungas intresse för samhällsfrågor och politik.

Andelen gymnasielever som anger att de har ett (stort) intresse för inrikes/utrikespolitik/samhällsutveckling har stigit från 30 till 39 procent mellan 1993 och 2016.

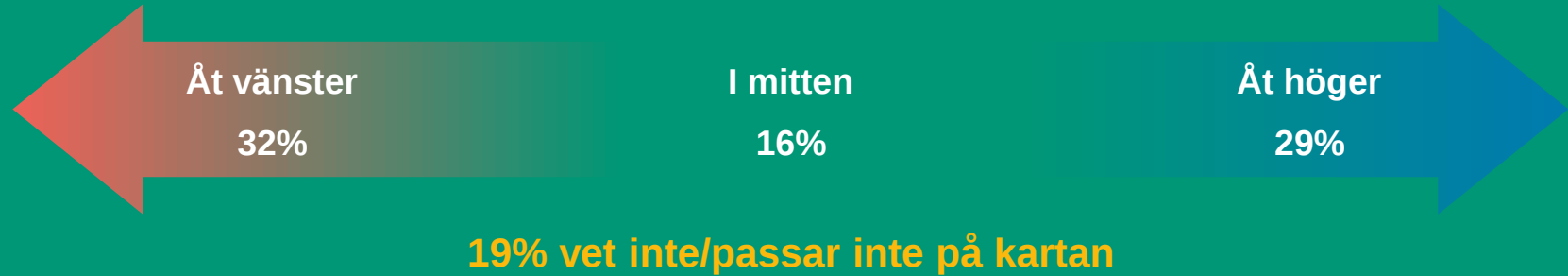
”Politiker är i allmänhet hederliga människor som arbetar för medborgarnas bästa”

Fråga: ”Nedan följer ett antal påståenden som vi ber dig att ta ställning till...”

Vad gäller inställningen till politiker har ungas inställning blivit mer positiv sett över en 20-årsperiod från 1994 till 2014. 41 procent av gymnasieleverna instämde helt eller delvis i att ”politiker är i allmänhet hederliga människor som arbetar för medborgarnas bästa” 2014. Motsvarande siffra 1994 var 28 procent.

Politisk åsiktskarta gymnasieungdomar 1994

Politisk åsiktskarta gymnasieungdomar 2014

Ungas föreningsmedlemskap 1994-2014

- ett stort men *förändrat* engagemang

Religiösa
organisationer

↓ Från 184 000
Till 87 000

Politiska
ungdomsförbund

↓ Från 59 000
Till 28 000

Friluftss-
organisationer

↓ Från 184 000
Till 87 000

Hobby-
organisationer

↑ Från 96 000
Till 147 000

Elev- och student-
organisationer

↑ Från 25 000
Till 99 000

Källa

mucf

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällesfrågor

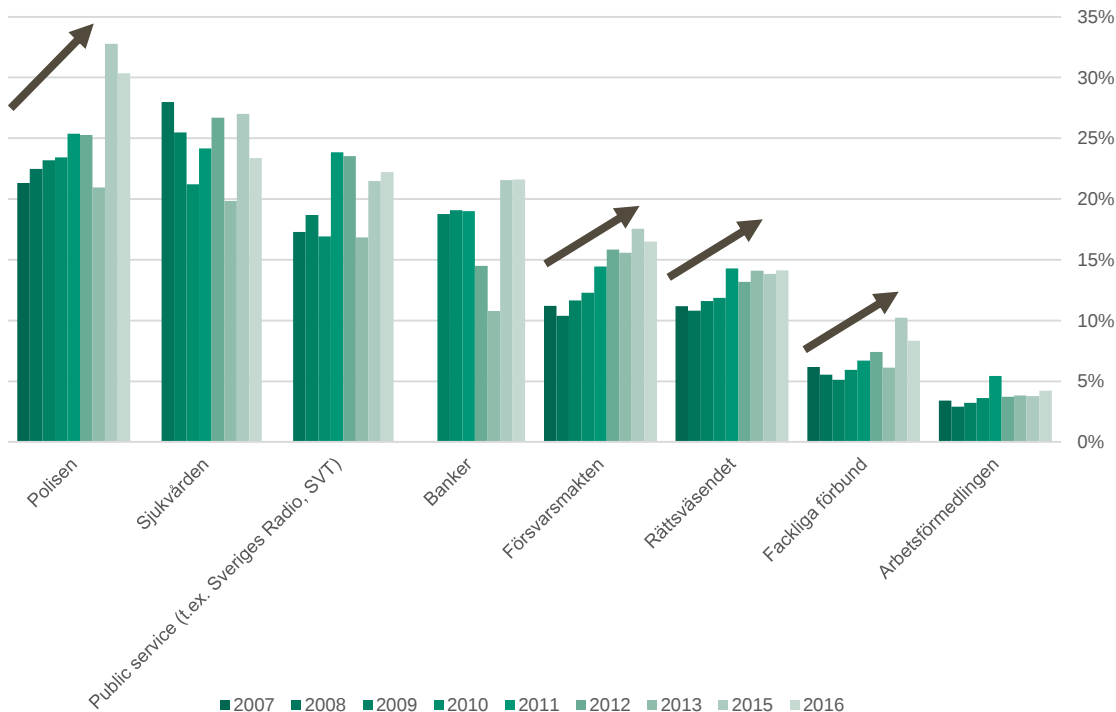

ungdoms
barometern

skandia:

”Politiker är i allmänhet hederliga människor som arbetar för medborgarnas bästa”

Fråga: ”Nedan följer ett antal påståenden som vi ber dig att ta ställning till...”

Förtroendet för polisen, försvarsmakten, rättsväsendet och fackliga förbund har ökat den senaste tioårsperioden. Aktörerna står på många sätt för ordning och reda i en något auktoritär mening. Kanske är detta en reaktion på vad unga upplever som osäkra tider eller ett resultat av att dessa frågor fått mer utrymme och synlighet i den offentliga debatten. Det är fortsatt få som har mycket stort förtroende för Arbetsförmedlingen. Endast 4 procent av de unga har stort förtroende för myndigheten. Denna siffra har varit relativt konstant de senaste tio åren.

Träning/ motion

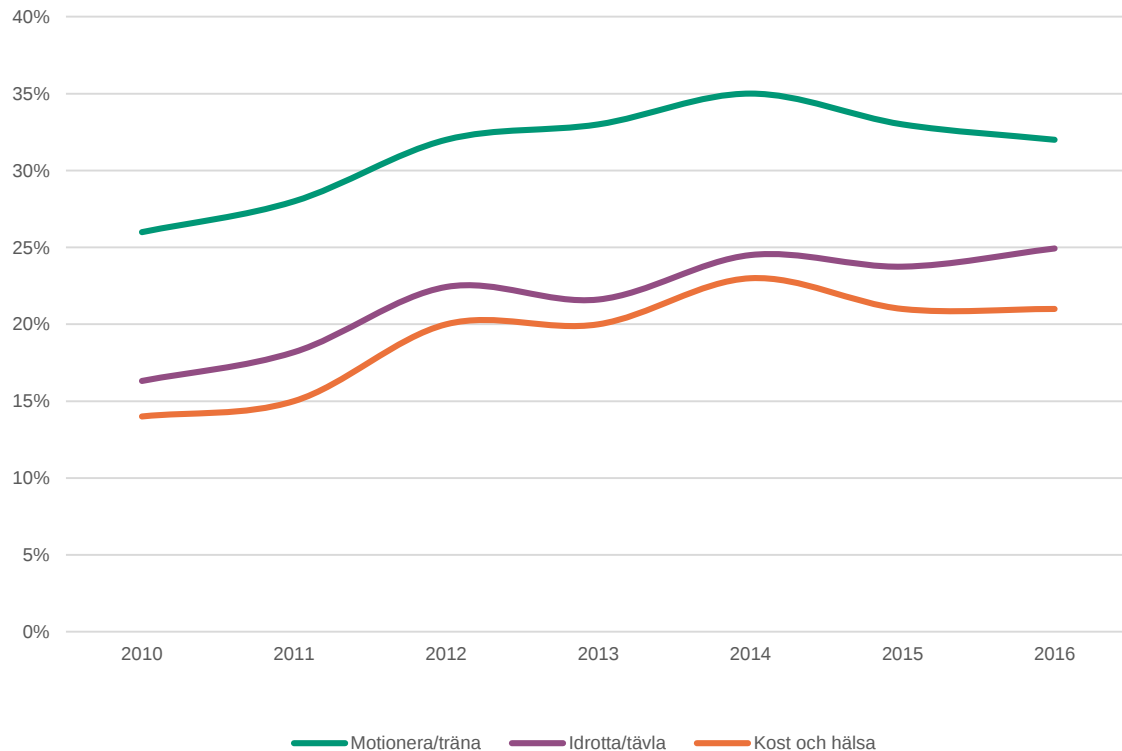
Träning/motion

De senaste åren har präglats av en bred hälsotrend i Sverige. Frågor som träning, kost och stillasittandets konsekvenser har uppmärksamrats både medialt och inom skolor och på arbetsplatser. Att detta gjort intryck på unga syns också i studien, då ungas intresse för intressekategorierna "motionera/träna", "idrotta/tävla" och "kost och hälsa" ökat tydligt och andelen som anger att de tränar eller motionerar "i princip varje dag" ökat något över tid. Detta framförallt för att unga killar i större utsträckning tränar varje dag.

Generellt har ungas tränings- och motionsvanor legat relativt stabilt de senaste tio åren. Även om det finns ett stort intresse kring träning, kost och hälsa så uppgår andelen som tränar regelbundet, det vill säga flera gånger i veckan eller varje dag trots allt endast till 50 procent. Det är fortfarande för lågt för att förebygga både psykisk och fysisk ohälsa, som vi vet är kopplat till för lite daglig motion och rörelse.

Mycket intresserad av...

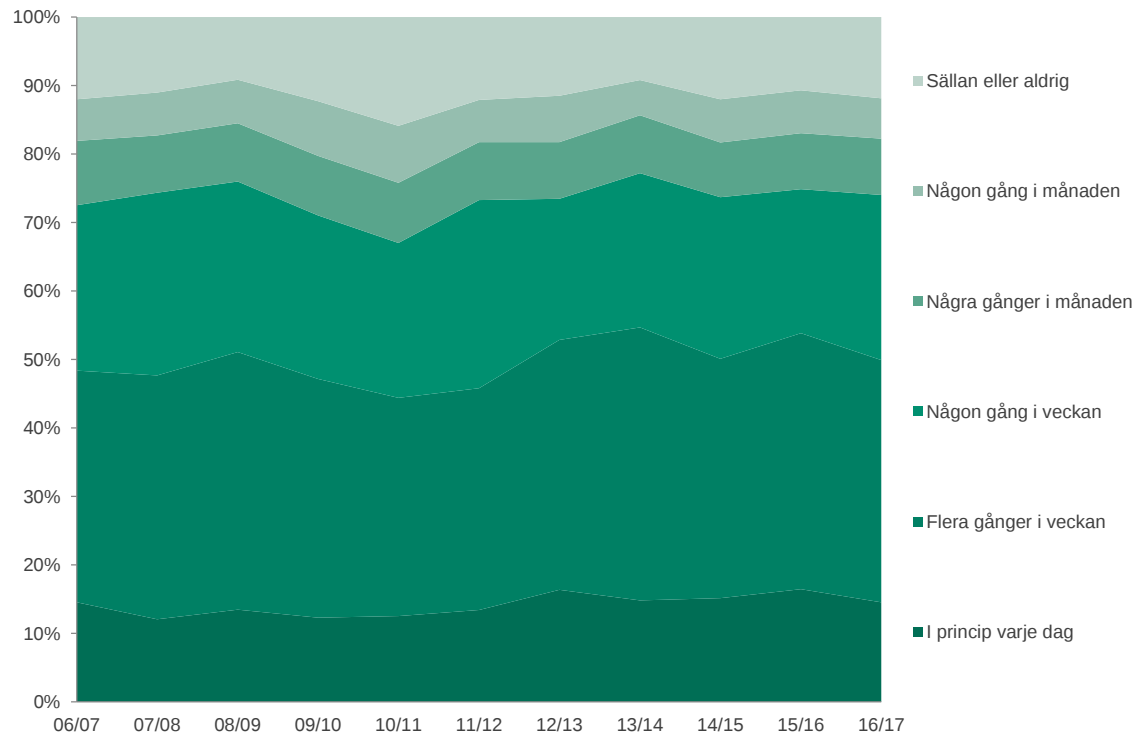
Fråga: "Hur stort är ditt intresse för dessa ämnen/aktiviteter?" | Tidsjämförelse 2010 - 2016

Ungas intresse för de tre intressekategorierna "motionera/träna", "idrotta/tävla" och "kost och hälsa" har ökat tydligt de senaste åren. Det är positivt, eftersom även ungas livsstil präglas av mycket stillasittande och tid framför dator eller andra skärmar. Bara på sex år har andelen unga som säger sig ha stort intresse för kost och hälsa ökat med 7 procentenheter. Andelen som visar stort intresse för att motionera/träna har ökat med 6 procentenheter under samma tid och numera säger sig ca var tredje ung person visa stort intresse för att motionera/träna.

Motionsfrekvens över 10 år

Fråga: "Hur ofta tränar eller motionerar du, utöver eventuell idrott i skolan?"

Tränar/motionerar
regelbundet:

2006	2016
49%	50%

Andelen som tränar eller motionerar regelbundet ligger konstant under den senaste tioårsperioden. Till regelbundet räknar vi de som anger att de tränar eller motionerar varje dag eller flera gånger i veckan.

Tränar eller motionerar i princip varje dag

Fråga: "Hur ofta tränar eller motionerar du, utöver eventuell idrott i skolan?"

Skala: [I princip varje dag/Flera gånger i veckan/Någon gång i veckan/Några gånger i månaden/Någon gång i månaden/Sällan eller aldrig]

Ungas tränings- och motionsvanor ligger relativt stabilt över den senaste tio-årsperioden. Det kan dock konstateras att andelen som anger att de som tränar eller motionerar "i princip varje dag" ökat något över tid.

Detta förklaras av att killar tränar alltmer frekvent. Nästan en femtedel av 15-24 åriga killar anger att de tränar eller motionerar i princip varje dag.

Enligt Folkhälsoinstitutet är den rekommenderade dagliga mängden fysisk aktivitet för barn och unga minst 60 minuters fysisk aktivitet per dag.

Vi kan konstatera att Sveriges unga ligger en bit från det målet då endast 11 procent av tjejerna anger att de tränar eller motionerar varje dag. För killar är andelen 18 procent.

